

Dolina rijeke Dretulje

Javna ustanova za upravljanje
zaštićenim prirodnim vrijednostima
Karlovacke županije

Dolina rijeke Dretulje

Javna ustanova za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima
Karlovačke županije

Naslov:

Dolina rijeke Dretulje

Izdavač:

Javna ustanova za upravljanje
zaštićenim prirodnim vrijednostima
Karlovačke županije

Za izdavača:

Darka Spudić, dipl. ing., ravnateljica

Tehnički urednik:

Leopoldina Beljan, prof.

Fotografije:

Irina Zupan, Državni zavod za zaštitu
prirode
Arhiva izdavača

Grafičko oblikovanje i tisk:

Kaprint d.o.o.

Naklada:

1000 primjeraka

Ova publikacija tiskana je na temelju stručne podloge za zaštitu doline rijeke Dretulje u kategoriji posebnog stanišnog rezervata, izrađenu od strane Državnog zavoda za zaštitu prirode tijekom 2005. godine, na zahtjev Karlovačke županije.

1. PREDGOVOR

Javna ustanova za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima Karlovačke županije osnovana je kako bi obavljala djelatnosti zaštite, održavanja i promicanja zaštićenih prirodnih vrijednosti s ciljem očuvanja izvornosti prirode, osiguravanja neometanog odvijanja prirodnih procesa i održivog korištenja prirodnih dobara. Osim skrbi nad zaštićenim prirodnim vrijednostima, Javna ustanova uspostavlja i sustav upravljanja za područja Nacionalne ekološke mreže, u kojoj dolina rijeke Dretulje predstavlja jedinstvenu vrijednost od međunarodne važnosti.

Budući da su stručni podaci osnova kvalitetne valorizacije i planiranja upravljanja prirodnim vrijednostima, Javna ustanova je dala izraditi, uz finansijsku potporu Karlovačke županije, stručnu podlogu za zaštitu doline gornjeg toka rijeke Dretulje koju je izradio Državni zavod za zaštitu prirode. Temeljem rezultata i smjernica navedene studije osmišljen je i projekt "Promocija i zaštita biološke raznolikosti rijeke Dretulje", kojeg je 2007. g. Ministarstvo kulture prepoznalo kao vrijednu inicijativu te ga sufinanciralo u okviru natječaja za projekte zaštite prirode. Projekt je imao za cilj pokretanje dugoročne aktivne zaštite doline Dretulje te je podrazumijevao suradnju sa stručnjacima i lokalnom zajednicom, promociju samog lokaliteta, njegovo označavanje poučnim tablama, postavljanje klupa, senzibiliziranje stanovništva za povratak tradicionalnoj košnji i ispaši, tiskanje ove brošure te stručni skup održan u srpnju 2008.g. u općini Plaški. Projektom smo željeli upoznati javnost s prirodnim i krajobraznim vrijednostima ovog područja, aktivno uključiti lokalnu zajednicu u njegovu zaštitu i održavanje te upozoriti na neprihvatljive zahvate izgradnje i „uredenja“ pojedinih dijelova doline.

Ciljevi projekta ostvareni su uz veliku pomoć lokalne zajednice i ljudi koji žive život zajedno s ovom rijekom i žele je sačuvati za buduće generacije. Općina Plaški i nevladina udruga „Kako je zelena moja dolina“ zasigurno će i dalje nastaviti aktivnu zaštitu ove doline. Nadamo se da smo projektom odaslali poruku o vrijednosti Dretulje i potrebi njene dugoročne i sustavne zaštite, jer naše nerazumno i neodgovorno ponašanje može dovesti do izumiranja vrsta i nestanka staništa, čime dovodimo u pitanje ravnotežu ekološkog sustava, a u konačnici i svoj vlastiti opstanak.

Darka Spudić, dipl.ing.
Ravnateljica Javne ustanove za upravljanje
zaštićenim prirodnim vrijednostima Karlovačke županije

2. UVOD

Osim samog vodotoka i brojnih izvora uz rub doline, osnovno prirodno obilježje doline gornjeg toka rijeke Dretulje je prostrani mozaik vlažnih staništa koji obuhvaća gotovo čitavu dolinu i padine s obje strane rijeke. Sustavna istraživanja ovog područja do sada nisu provedena, no postojeći literaturni podaci o bioraznolikosti ovih staništa pokazuju njihovu visoku vrijednost sa stanovišta zaštite prirode. Osobitu vrijednost ovom lokalitetu daje činjenica da je potvrđeno stanište čak 34 biljne i životinjske vrste koje se nalaze u Crvenoj knjizi vaskularne flore Hrvatske tj. na Crvenom popisu ugroženih biljnih i životinjskih vrsta Hrvatske, od čega 5 kritično ugroženih, 10 ugroženih, 6 osjetljivih, 6 niskorizičnih i 7 nedovoljno poznatih vrsta.

Mlin i pilana

Čamcem niz Dretulju (1950.g.)

Već je Nacionalna strategija i akcijski plan zaštite biološke i krajobrazne raznolikosti (1999.) istaknula vlažne livade kao jedan od najugroženijih, a cretove, kao kritično ugrožene tipove staništa u Hrvatskoj. Upravo su ravni cretovi na području Plaškog navedeni kao jedni od posljednjih preostalih cretova u Hrvatskoj. U Crvenoj knjizi vaskularne flore Hrvatske vlažna staništa, uključujući vlažne livade i cretove, ponovno su istaknuta kao jedna od najugroženijih u Hrvatskoj. Kao uzrok ugroženosti najvećeg dijela flore RH (74%), pa i ovdje navedenih vrsta, identificiran je upravo nestanak staništa uslijed intenzivnog utjecaja čovjeka (promjena vodnog režima, izgradnja i sl.). Kao staništa ugrožena na europskoj razini, cretovi se nalaze i na popisu Dodatka I (Prirodni stanišni tipovi od europskog interesa čija zaštita zahtjeva proglašenje posebnih područja zaštite) Direktive o staništima Europske unije i to kao prioritetna staništa.

Vrelo Dretulje

Prema Zakonu o zaštiti prirode (NN 70/05), sva vlažna staništa predstavljaju prirodne vrijednosti te ih treba očuvati u prirodnom ili doprirodnom stanju. Sva područja ugroženih i rijetkih stanišnih tipova na državnoj i međunarodnoj razini, uključujući i cretove, kao i sva staništa vrsta koje su ugrožene na svjetskoj, europskoj ili državnoj razini, definirana su kao ekološki značajna područja. S obzirom da se vlažna staništa u dolini rijeke Dretulje po više kriterija mogu identificirati kao ekološki značajno područje, ušla su u sastav Ekološke mreže Hrvatske i to kao dio jezgre (core area, Ogulinsko područje) od međunarodne važnosti, te je vjerojatno da će, u procesu pridruživanja Hrvatske Europskoj uniji, biti predložena kao potencijalno područje europske ekološke mreže NATURA 2000.

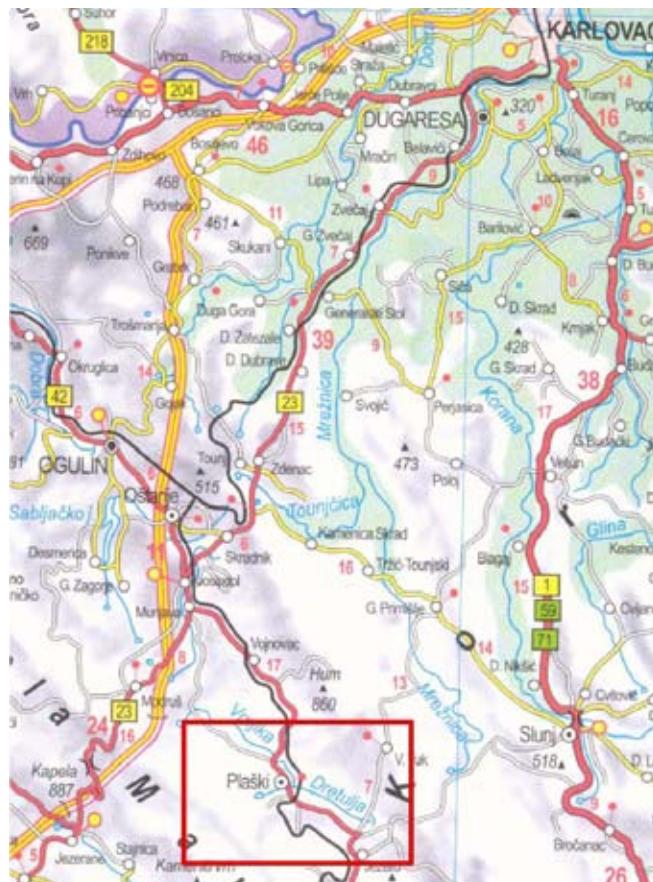
Mlin danas

3. OBILJEŽJA PODRUČJA

3.1. SMJEŠTAJ

Dolina rijeke Dretulje smještena je na području Karlovačke županije, unutar granica općine Plaški. Rijeka izvire na zapadnom obodu Plaščanskog polja u podnožju masiva Male Kapele, oko 2 km zapadno od središta Plaškog. Na nadmorskoj visini od oko 375 m više pojedinačnih reokrenih izvora različitog intenziteta oblikuje glavnu maticu rijeke. Najobiljniji izvor Dretulje na topografskim kartama označen je toponimom Vrelo Dretulje. Neposredno uz izvor, umjetnom barijerom stvoreno je manje ujezerenje.

Sa sjeverozapadne strane glavnog izvora Dretulje, na udaljenosti od oko 500 metara nalazi se još jedan manji izvor, najčešće označen toponimom Izvor Dretulje. Voda iz oba izvora spaja se u zajedničko korito, te se rijeka mernim meandričnim tokom pruža Plaščanskom dolinom u smjeru sjeveroistoka. Između cestovnog i željezničkog mosta u naselju Plaški, Dretulja prima svoj jedini pritok - rijeku Vrnjiku. Nakon 10 km nadzemnog toka kroz Plaščansko polje, Dretulja ponire u blizini zaseoka Jaksići. Dolina se od izvora Dretulje do mostova u Plaškom, u desnom i lijevom zaobalu prostire na površini od oko 120 ha, na nadmorskoj visini od 365 do 380 metara. Na sjeverozapadnom rubu ovog dijela doline nalaze se naselja Glavica, Grbice i Popovke dok je s jugoistoka i istoka ograničava naselje Plaški.

Karta 1: Smještaj doline rijeke Dretulje (izvor DZZP)

3.2. KLIMA

Područje doline Dretulje ima značajke kontinentalne klime s kratkim i svježim ljetima te dugim i oštrim zimama s obiljem snijega. Meteorološke značajke ovoga područja mjerene su u periodu od 1961. do 1990. godine i preuzete su od Državnog hidrometeorološkog zavoda Zagreb. Prosječna godišnja temperatura zraka ovog područja je $9,7^{\circ}\text{C}$. Apsolutna maksimalna temperatura zraka iznosi $38,0^{\circ}\text{C}$, a apsolutna minimalna temperatura zraka iznosi $-26,1^{\circ}\text{C}$. Prosječna relativna vlažnost zraka je 77,3%, a apsolutna minimalna vlažnost iznosi 11,0%. Prosječna godišnja količina oborina je 1.576,0 mm. Prosječni godišnji broj dana s oborinom ($\geq 0,1 \text{ mm}$) iznosi 168 dana. Prosječni godišnji broj dana sa snijegom ($\geq 1\text{cm}$) je 72 dana, a prosječni godišnji broj dana sa snježnim oborinama iznosi 45 dana.

Uz obalu Dretulje

3.3. GEOLOGIJA I PODOLOGIJA

Šire područje toka Dretulje nalazi se unutar krške zavale Ogulin-Plaški, sjeveroistočno od masiva Velike i Male Kapele. Zapadno od zavale nalazimo bogati krš s tipičnim krškim oblicima. Istочно od zavale karakteristična je blaža morfologija sa slabije izraženim kršem, ali učestalijim i bogatijim vodotocima. Cjelokupno područje gornjeg toka Dretulje omeđeno je jurskim dolomitima, unutar kojih su razvijene leće mikritnih vapnenaca s fosilnim nalazima foraminifera.

Prema pedološkoj karti Hrvatske (Martinović, 2000) šire područje doline Dretulje pripada pedokartografskoj jedinici 39 – kalcikambisol plitki i crnica (50:50). Smeđe tlo na vapnencu i dolomitu (kalcikambisol) po teksturi pripada ilovastim glinama i glinama. Ukupni porozitet iznosi 45-65 %. Kapacitet biljkama pristupačne vode kreće se u rasponu od 50-150 mm, pa je režim padalina odlučan za stanje opskrbljenosti tla vodom. Sadržaj humusa i ukupnog dušika varira u širokim granicama od 5 do 20 %, odnosno od 0,1 do 1%. Vapnenačko-dolomitna crnica (kalcimelanosol) je humusno-akumulativno tlo. Nastaje na tvrdim vapnencima i dolomitima koji imaju više od 98% CaCO³. Crnica predstavlja primarni razvojni stadij tla na vapnencu. Dominantan je organomineralni podtip dubine 15-30 cm. Najčešće u kombinaciji s kalcikambisolom, naizmjenično sa stjenovitošću pokriva teren do 50% površine. Po teksturi tlo pripada ilovastim glinama i glinama. Ukupni porozitet je visok i iznosi oko 60%. Kapacitet zadržavanje vode je nizak, uz vrlo promjenjivu propusnost, sadržaj humusa kreće se oko 25%, a ukupni dušik varira u granicama od 0,5 do 1,5%.

Meandri Dretulje

3.4. HIDROLOGIJA I HIDROGEOLOGIJA

Rijeka Dretulja je ponornica koja izvire ispod Male Kapele u zapadnom dijelu Plaščanske doline. Izvor se nalazi na 380 mnv. Nakon 7 km meandrirajućeg i mirnog toka kroz Plaščansku dolinu ponire kod zaseoka Jakšići. Ponovno izvire kao izvor rijeke Mrežnice kod Suvače i Zbrega i kao izvor potoka Rudnica kod sela Kamenice. 500 m sjeverozapadno od glavnog izvora postoji i manji izvor Dretulje koji povremeno presuši. U cijeloj Plaščanskoj dolini postoji još nekoliko manjih izvora. Kod naselja Plaški u Dretulju se ulijeva njezin jedini pritok Vrnjika. Dretulja, zajedno s Vrnjikom, pripada slivu rijeke Kupe. Kapacitet izvora u najsušijem razdoblju iznosi 1m³/s. Prosječna izmjerena temperatura na izvoru je 8-9 °C. Analizom izvora ustanovljeno je da je to jedan od najčišćih i najkvalitetnijih izvora u Hrvatskoj.

Karta 2: Porjeće rijeke Mrežnice (Prema Pepeonik, 2000.)

Hidrološka mreža uvjetovana je litološkom osnovom i tektonskim odnosima. Slabije je razvijena zapadno od zavale Ogulin-Plaški s kratkim i vodom siromašnim tokovima dok su istočno od Kapele vodotoci bogatiji i izdašniji. U zaleđu izvora Dretulje nalazimo hidrološki izrazito propusne stijene koje lako propuštaju oborinske vode u podzemlje. Uz sam tok Dretulje, područje aluvijala i proluvijala karakteriziraju propusni sedimenti s međuzrnskom poroznošću i dobrom propusnošću. Naslage vrakona i cenomana predstavljene dolomitnim brečama i kasnodijagenetskim dolomitima, slabo su i djelomično propusne stijene. Aluvijani i proluvijalni sedimenti okruženi su nepropusnim i slabo propusnim stijenama gornjeg malma i lijsa.

3.6. BIOLOŠKA RAZNOLIKOST

3.6.1. FLORA

U dolini gornjeg toka Dretulje do danas je zabilježena 161 biljna vrsta, od kojih se čak 32 vrste nalaze u Crvenoj knjizi vaskularne flore Hrvatske tj. na Crvenom popisu ugroženih biljnih i životinjskih vrsta Hrvatske:

5 kritično ugroženih vrsta, CR

buhin šaš - *Carex pulicaris*

obični ljepušak - *Hydrocotyle vulgaris*

tustica kukcolovka - *Pinguicula vulgaris*

čaškasta baluška - *Tofieldia calyculata*

močvarna brula - *Triglochin palustris*

Tofieldia calyculata - čaškasta baluška

Pinguicula vulgaris - tustica kukcolovka

Carex echinata - zvjezdasti šaš

10 ugroženih vrsta, EN

bridasti luk - *Allium angulosum*
cretni šaš - *Carex davalliana*
zvjezdasti šaš - *Carex echinata*
žuti šaš - *Carex flava*
hostov šaš - *Carex hostiana*
tamnozeleni šaš - *Carex lepidocarpa*
kukuljičasti kačun - *Dactylorhiza incarnata*
širokolisna suhoperka - *Eriophorum latifolium*
borak - *Hippuris vulgaris*
močvarna trolistica - *Menyanthes trifoliata*

Eriophorum latifolium - širokolisna suhoperka

Menyanthes trifoliata - močvarna trolistica

6 osjetljivih vrsta, VU

prosasti šaš - *Carex panicea*
obalni šaš - *Carex riparia*
kljunasti šaš - *Carex rostrata*
mjeđurasti šaš - *Carex vesicaria*
trozubi kačun - *Orchis tridentata*
crnocrveni kačun - *Orchis ustulata*

Orchis morio
- mali kačun

Polygonatum multiflorum
- solomonov pečat

Carex vesicaria
- mjeđurasti šaš

Orchis ustulata
- crnocrveni kačun

Orchis tridentata
- trozubi kačun

6 nedovoljno poznatih vrsta, DD

močvarna andelika – *Angelica palustris*
močvarna graholika - *Lathyrus palustris*
močvarni kaćun - *Orchis laxiflora ssp. palustris*
ljekovita krvara - *Sanguisorba officinalis*
ljetna zasukica - *Spiranthes aestivalis*
bijela čemerika - *Veratrum album*

Sanguisorba minor
- mala krvara

Angelica palustris
- močvarna angelika

Spiranthes aestivalis
- ljetna zasukica

Epipactis palustris
- močvarna kruščika

Euphorbia palustris - močvarna mlječika

Helleborus niger - prešplaninski kukurićek

Među zabilježenim biljnim vrstama nalazi se 25 strogo zaštićenih i 32 zaštićene vrste, kao i jedan endem dinarskih krških polja (procjepak). Neke od vrsta evidentirane su kao ugrožene i na europskoj razini: procjepak i močvarna anđelika nalaze se na popisu Dodatka II Direktive o staništima EU (Životinjske i biljne vrste od europskog interesa čija zaštita zahtijeva proglašenje posebnih područja zaštite), a ljetna zasukica na popisu Dodatka IV iste direktive (Životinjske i biljne vrste od europskog interesa kojima je potrebna stroga zaštita).

Funaria hygrometrica

Allium carinatum - hrptasti luk

3.6.2. FAUNA

U izvoru rijeke Dretulje vidljivo je prisustvo skupina uobičajenih za izvore krških rijeka - ličinke vodenih kukaca - vodencvjetova (*Ephemeroptera*), obalčara (*Plecoptera*), tulara (*Trichoptera*) i dvokrilaca (*Diptera*), vodenih kornjaši (*Coleoptera*), rakušci (*Amphipoda*), virnjaci (*Turbellaria*), pijavice (*Hirudinea*) i puževi. Ako se uzmu u obzir karakteristike ovog staništa i njegovog geografskog položaja te fauna susjednih izvorišta krških rijeka, daljnja faunistička istraživanja trebala bi otkriti vrlo zanimljivu, vjerojatno ugroženu faunu s visokim stupnjem endemizma. Najzanimljiviji rezultati mogu se očekivati u skupinama rakušaca (*Amphipoda*), tulara (*Trichoptera* – moguće endemične vrste *Drusus croaticus* i *Rhyacophila dorsalis* ssp. *plitvicensis*), obalčara (*Plecoptera*), vodencvjetova (*Ephemeroptera*), dvokrilaca (*Diptera* – *Empididae*), kljunarica (*Mecoptera* – moguća endemična vrsta *Panorpa plitvicensis*) i puževa (*Gastropoda*).

Zygaena sp.

Mravinjak

Hyla arborea - gatalinka

U Dretulji je do sada zabilježeno šest vrsta riba tipičnih za krška izvorišta ovog sliva: klen (*Leuciscus cephalus*), potočna pastrva (*Salmo trutta*), piјor (*Phoxinus phoxinus*), tivuška (*Barbatula barbatulus*), potočna mrena (*Barbus meridionalis petenyi*) i peš (*Cottus gobio*). Prisutna je i alohtona invazivna vrsta česta u našim salmonidnim vodama – kalifornijska pastrva (*Onchorhynchus mykiss*). Potočna mrena i peš nalaze se na popisu Dodatka II Direktive o staništima EU (Životinjske i biljne vrste od općeg interesa čija zaštita zahtjeva proglašenje posebnih područja zaštite). Daljnja istraživanja riblje faune također bi vjerojatno dala zanimljive podatke.

Bombina variegata - žuti mukač

Inachis io - danje paunče

Podaci o fauni kopnenih staništa ukazuju na bogatstvo vrsta kukaca, posebice mrava, kornjaša i leptira. Na cretnim staništima uz gornji tok Dretulje zabilježeno je 11 vrsta leptira: *Amanta phegea* (crna ivanjska ptičica), *Brenthis sp.*, *Brintesia circe*, *Coenonympha arcania*, *Euclidia triquetra*, *Gonepteryx rhamni* (obični žučak), *Inachis io* (danje paunče), *Leptidea sinapis*, *Maniola jurtina* (volunjsko oko), *Melanargia galathea*, *Procris sp.* i *Zygaena sp.* (ivanjska ptičica), a u literaturi se navodi i močvarna riđa (*Euphydryas aurinia*), vrsta leptira koja se nalazi na Crvenom popisu ugroženih biljaka i životinja Hrvatske (nedovoljno poznata - DD), kao i na popisu Dodatka II Direktive o staništima EU (Životinjske i biljne vrste od općeg interesa čija zaštita zahtjeva proglašenje posebnih područja zaštite). Zanimljiva je i fauna pauka (*Arachnidae*) te ostalih beskrlešnjaka cretnih staništa. Evidentirano je i nekoliko vrsta vodozemaca i gmazova, od kojih su žuti mukač (*Bombina variegata*), obični zelembać (*Lacerta viridis*) i gatalinka (*Hyla arborea*) zaštićene prema Zakonu o zaštiti prirode, a nalaze se i na Dodatku II i IV Direktive o staništima EU. Gatalinka je navedena i u Crvenom popisu ugroženih biljaka i životinja Hrvatske.

Isoperla sp.

Lacerta viridis - obični zelembać

3.6.3. STANIŠTA I BILJNE ZAJEDNICE

Cijela Plaščanska dolina poznata je po svojim bazofilnim cretovima. Čitavo područje doline gornjeg toka Dretulje pokriveno je mozaikom različitih zajednica vlažnih staništa, čiji je orientacijski raspored prikazan kartografski (karta 3). Gotovo polovicu područja prekrivaju cretne i/ili livadno-cretne zajednice uvjetovane stalno prisutnom vodom. Osim iz rijeke Dretulje, ova se staništa napajaju brojnim okolnim izvorima, smještenim na padinama oko doline i u samoj dolini. Obzirom da se voda ocjeđuje preko slabo propusnog sloja matične podloge, ovdje se radi o podvirnim tlima. Manje površine uz sam vodotok uglavnom obrastaju mahovine (*Funaria hygrometrica*) i zeljaste biljke, npr. ljekovita potočarka (*Nasturtium officinale*), močvarna kaljužnica (*Caltha palustris*), vodena metvica (*Mentha aquatica*) i dr.

Meandri Dretulje

Područje izvora Dretulje obrasio je hidrofilnim drvenastim vrstama: crna joha (*Alnus glutinosa*), trušljika (*Frangula alnus*) i rakita (*Salix purpurea*). Iste se vrste pojedinačno ili u skupinama javljaju i uzduž gornjeg toka uz samu rijeku i na rubovima cretova. Ove zajednice su u fazi širenja. Bazofilni cretovi dominiraju dolinom u prvih 1–1,5 km toka Dretulje. Područje na najnižoj nadmorskoj visini, u ovom dijelu toka s obje strane rijeke prekriva mozaik cretno-livadnih staništa sa čitavim nizom ugroženih biljnih vrsta. Ovdje se redovito mogu naći močvarni šaš (*Carex acutiformis*), cretni šaš (*Carex davalliana*), mješurasti šaš (*Carex vesicaria*), močvarna trolistica (*Menyanthes trifoliata*), širokolisna suhoperka (*Eriophorum latifolium*) i dr., a česte su i tamni sitnik (*Schoenus nigricans*), močvarni ljutak (*Cladium mariscus*) i modra beskoljenka (*Molinia coerulea*).

Zajednica podvirnih cretova

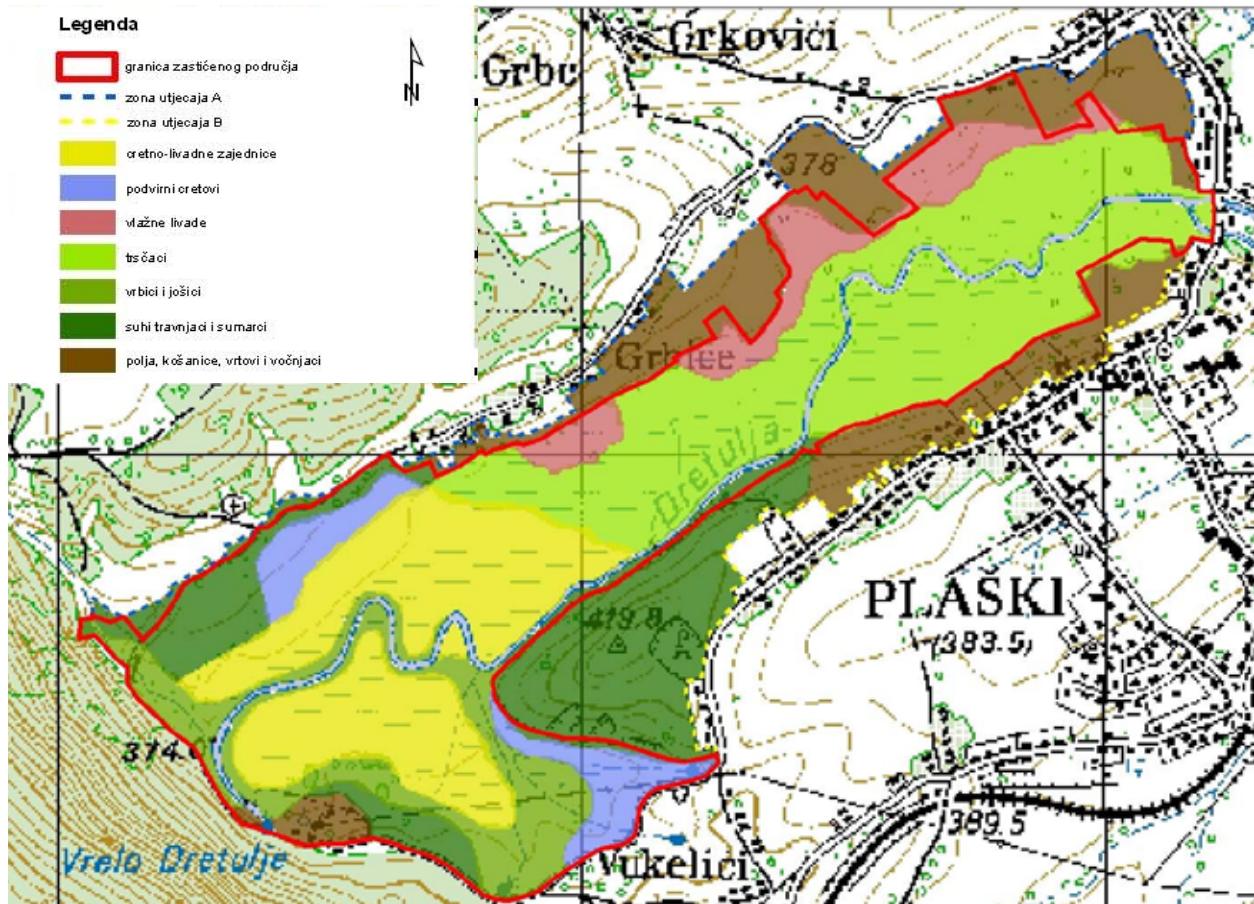

Cretno-livadne zajednice

Upravo je ovdje u Hrvatskoj prvi puta opisana zajednica cretova cretnog šaša (*As. Caricetum davallianae*) koja, usprkos jakoj sukcesiji (ulazak livadnih elemenata), još uvijek postoji. Rubni dijelovi ovih cretova zarastaju johom i drugim hidrofilnim drvenastim vrstama, dok sa istočnog ruba u ova staništa nadire trska. Na padinama s obje strane rijeke javljaju se bazofilni podvirni cretovi koje pokriva zajednica cretova crnkaste šiljevine (*As. Orchili-Schoenetum nigricantis*) u kojima dominira šaš tamni sitnik, dok je kritično ugrožena tustica kukkolovka (*Pinguicula vulgaris*) obilno zastupljena. Uz njih se pojavljuje i kritično ugrožena čaškasta baluška (*Tofieldia calyculata*). Kao i u nižim dijelovima i ovdje je prisutna vegetacijska sukcesija, no manje intenzivna. Istočni dio doline Dretulje najvećim dijelom prekriva trska (*Phragmites communis*), koja tvori gустe trščake. Na rubnim dijelovima doline, poglavito s lijeve obale rijeke javljaju se zajednice vlažnih livada, koje se na sjeverozapadnom rubnom području stalno izmjenjuju s trščacima. Manje dijelove na rubovima doline s obje strane rijeke prekrivaju suhi travnjaci s pojedinačnim grmovima i manjim šumarcima. Ovo je stanište na kojem su zabilježene brojne orhideje. Vrlo malim dijelom (oko samog izvora), u dolini Dretulje prisutne su i poljoprivredne površine koje se trenutno obrađuju.

Zajednica vlažnih livada

Karta 3: Procjena rasprostranjenosti pojedinog tipa staništa doline Dretulje (izvor DZZP)

4. SMJERNICE ZA RAZVOJ SA STANOVIŠTA ZAŠTITE PRIRODE

Niski bazofilni cretovi na području Plaškog među posljednjim su preostalim cretovima u Hrvatskoj. Prema Nacionalnoj strategiji i akcijskom planu zaštite biološke i krajobrazne raznolikosti (1999.) i Crvenoj knjizi vaskularne flore Hrvatske vlažne su livade i cretovi istaknuti kao kritično ugroženi tipovi staništa, a prema Zakonu o zaštiti prirode sva vlažna staništa predstavljaju prirodne vrijednosti koje treba očuvati u prirodnom ili doprirodnom stanju. Cretovi su i na europskoj razini evidentirani kao ugroženi te su navedeni kao prioritetna staništa na popisu Dodatka I (Prirodni stanišni tipovi od europskog interesa čija zaštita zahtjeva proglašenje posebnih područja zaštite) Direktive o staništima EU.

Prilikom izrade stručne podloge Državni zavod za zaštitu prirode ocijenio je da su staništa u dolini gornjeg toka rijeke Dretulje znanstveno zanimljiva, rijetka i ugrožena na državnoj i međunarodnoj razini i stoga izuzetno vrijedna sa stanovišta zaštite prirode te predložio njihovu zaštitu u kategoriji posebnog stanišnog rezervata "Dolina Dretulje".

U svrhu unapređenja zaštite područja doline Dretulje neophodno je osmisliti program aktivne zaštite i revitalizacije staništa u sukcesiji, s naglaskom na kontroliranom uklanjanju drvenaste vegetacije iz cretnih i livadnih zajednica te razvijanju tradicionalnih načina gospodarenja prostorom (košnjom i ispašom), a s tim u vezi i poticajem predviđenih Zakonom o zaštiti prirode. Također je potrebno poticati sustavna floristička, faunistička, mikološka i ekološka istraživanja staništa u dolini rijeke Dretulje, jer će njihovi rezultati značajno pridonijeti pravilnom planiranju upravljanja ovim područjem.

Obzirom da i dokumenti prostornog planiranja Karlovačke županije i Općine Plaški predviđaju zaštitu izvora rijeke Dretulje s okolicom kao i zaštitu područja cretova te zabranjuju hidromelioracijske zahvate na području doline kao i planiranje građevinskih zahvata na izvoru, ovih se smjernica korisnici prostora moraju dosljedno pridržavati. Područje predviđeno za zaštitu moglo bi se u turističkom smislu organizirano posjećivati, uz nadzor županijske javne ustanove i odgovarajuću interpretaciju.

Karlovac, 2008.

Republika
Hrvatska
Ministarstvo
kulture
Republic
of Croatia
Ministry
of Culture

Karlovačka županija

DRŽAVNI ZAVOD ZA
ZAŠTITU PRIRODE